

SVENSK
MUSIKTIDNING.

SJETTE ÅRGÅNGEN.

1886.

STOCKHOLM
FRANS J. HUSS
1886.

INNEHÅLL.

Biografi:

	Sid.
Andersson, Vendela	65
Cronhamn, J. P.	73
Czapek, Joseph	33
Dreyschock, Felix	36
Grosser, Anna	114
Judic, Anna	108
Kuhlau, Friedrich	121
Liszt, Franz	97
Lucca, Pauline	113
Mierzwinski, L.	129
Nordquist, Conrad	9
Oscar II	1
Sauret, Emil	36
Schneider, Fredr.	20
Weber, K. M. v.	153
Ölander, P. A.	105
Dödsfall: 8, 24, 32, 40, 48, 56, 64, 87, 104, 120, 128, 144, 152, 160.	
Dödsf. 1885	153

Historia, Estetik, Teknik:

Bernadotte-Bonaparte-Beethoven	75
Chopin som komponist	49, 57
Erinringar om Alb. Lortzing	26
Från Beethovens sista lefnadsår 137, 145, 155	
Främmande språk i musikens tjänst	35
Hvad skola vi spela? ... 80, 99, 115, 146, 157	
J. A. Josephson på Leckö	18
Kgl. Teaterdirektionens utlåtande	138
Minnesfesten öfver L. Norman, med verser af Fr. Hedberg	13, 14
Mungigan	131
Musikaliska Akademiens högtidsdag	71
Musikaliska nöjen i Norrköping från länge svunna tider	82, 90
Några nationaldanser	130
Om den klassiska konsten	2
Om drillens teori	41
Om operamusikens fader	100
Om operans reportoar	139
Politisk musik	123
Rob. Schumann och hans skola	10, 25
Runeberg som tonsättare	20
Schumanns »Genoveva»	59
Tankar om pianospelet	19
Teaterfrågan	147
Tredje filharmoniska konserten i Köpenhamn	75
Ur en svensk tonsättares lif	34

Ur J. A. Josephsons dagbok	82, 89
Victor Nessler och »Trumpetaren från Säk- kingen»	108
Violinmästare och violinstudier	42

Musikpressen, Kritik och Teater:

Berlioz' Damnation de Faust	140
Cherubinis Requiem	12
Diamantkorset	66
Från scenen och konsertsalen, i hvarje nummer.	
Leonora	58
Musikpressen 5, 37, 45, 53, 62, 86, 101, 126, 143, 148, 158.	
Om Kristina Nilssons konstnärsskap	3
Paul och Virginie	27
Regementets dotter	147
Rienzi	43

Följetong, Småplock:

Adelina Patti på Edenteatern	29
Adelina Pattis hem	84
Anna de Wahl	60
Beethovens Fidelio i Italien	67
Egendomlig verkan	16
En likhet (med notillustr.)	20
En praktisk mans råd om val af hustru... ..	52
En sammansvärjning	109, 116
En Stradivariqvartett	132
Ett farväl	140
Ett porträtt af Jos. Haydn	76
Faust och Georgina	43, 52
»Gustaf Wasas» hundraårsjubileum	14
Hans v. Bülow's Beethovenencykel	149
Hos gamle Fritz	21, 28
Händel i Hamburg	11
Inropning för öppna ridå	110
Konst och ädelmod	59
Nya Stockholmsteatrar	51
Operatexter af och efter Victor Hugo	13
Pianospel för öppna fönster	123
Polichinell såsom operakomponist	124
Rossinis Tantalusqval	60
Stockholms Teatrar	92
Svensk Läkare-marsch (ord och musik) ...	25
Sångarkören M. M:s färd till Stockholm ...	106
Sångarutflykt	92
Talet tretton och Rich. Wagner	109
Två bref från Beethoven	109
Webers första Silvana	4

Wilhelm Lagercrantz (poem)	52
Är Stockholm en hufvudstad?	141

Anekdoter 11, 14, 20, 28, 36, 37, 69, 115, 118, 130, 133, 144, 147, 148, 151.	
Anmälan	5
Annonser, sista sidorna.	
Breflåda	80, 88, 160
Från in- och utlandet, i hvarje n:r.	
Lösning till gåtan sid. 152	160
Musikalisk bokstafsgåta	152
Obs. 21, 31.	
Rättelser, 40, 64, 72, 88, 160.	
Strödda tankar 13, 16, 19, 34, 42, 48, 55, 61 86, 99, 101, 114, 118.	
Till våra resp. prenumeranter 85, 94, 135, 138, 148, 153.	

Korrespondens:

Från England	44, 124
» Fagerbo	132
» Gefle	86
» Norrköping	69
» Lund	148
» Upsala	46, 68, 76, 85, 132

Porträtter och Illustrationer:

Andersson	65
Beethoven	137
Chopin	50
Czapek	33
Cronhamn	73
Liszt	97
Lucca	113
Mierzwinski	133
Nordquist	9
Oscar II	1
Weber	153
Ölander	105
Schwarzspanierhaus i Wien	145

Musik:

Dannström: Sång (f. bland. kör) vid Cron- hamns minnesvård	77
Huss: Svensk Läkare-marsch	25

Musikpremie:

Adrian Dahl: Albumblad, 5 pianostycken.	
---	--

N:o 1.

Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS.
Expedition: Klara V. Kyrkog. 19.

Stockholm den 1 Januari 1886.

Pris: Helt år 6 kr. Lösnr 30 öre.
Annonspis 20 öre petitråd.

Ärg. 6.

Oscar II.

Svensk Musiktidning pryder i dag sin sjette årgångs första nummer med de välkända dragen af en personlighet, hvars förtjenster om svensk tonkonst och hennes främsta vårdarinna i vårt land, Musikaliska Akademien, icke ensamt inskränkt sig till blott och bart den hägnande vård, hvartill hans samhällsställning berättigat, utan jemväl ock i främsta rummet till det verksamma intresse och den frukt-
bärande handlingskraft, hvarmed han personligen främjat de intressen, som med nyss nämnda konstanstalt äro förbundna. Svensk Musiktidning har härtill funnit en kärkommen anledning genom den synnerligen intressanta publikation, som för kort tid sedan lemnat trycket och som obe-
stridligen intog en hedersplats bland fjolårets litterära julnyheter, vi mena nemligen de af bibliotekarien Frithiof Cronhamn utgifna Högtidstal af Oscar II, hvilka H. M:t i egenskap af Musikaliska Akademiens preses höll inom akademien åren 1864—1872.

* * *

»Af ålder har det varit de svenska konungaätternas sed att hylla och värda vetenskap och konst. De mest berömde af framfarne konungar och furstar i vårt land hafva

varit dels mångsidige kännare, dels lycklige utöfvare af endera eller af båda. Ett par af de störste och snillrikaste hafva tillika vunnit anseende såsom store vältalare. Vår nuvarande konungaslågt har värdigt häfdat dessa den svenska tronens anor. Nästan samtliga dess medlemmar hafva gjort sig kända såsom sånggudinnornas hängifne dyrkare.

Oscar II.

Musikaliska Akademiens preses
1864—1872.

Den andliga odlingens intressen hafva de derfor främjat lika mycket af naturlig böjelse som af pligt. Våra högskolors och konstanstalters utveckling under de senaste femtio åren lemnar många fullviktiga intyg på det goda hägn, som från tronen och dess närmaste granskap kommit dem till del.

Med särskild förkärlek har, som bekant, konung Oscar II, den senaste arftagaren af så många höga minnen och dyrbara förpligtelser, vårdat sig om tonkonsten, den konst, i och genom hvilken hans tidigt hädangångne broder Gustaf under sin korta lefnad hann göra sitt namn kärt och odödligt ibland oss. Sjelf mera framstående såsom ord- än som tonkonstnär, synes dock konung Oscar allt ifrån ungdomen hafva mera tilltalats af musikens vällyd med dess dunkla aningsfullhet och egendomliga tjusning än af skaldekonsten med dess begrepps-
siga innehåll och mera skarpt begränsade former.»

Med dessa väl sagda ord har en anmälare inledt sin redogörelse för konung Oscars of-
van nämnda högtidstal, hvilka, för att fortsätta citatet, »förete en ganska slående bevisning så väl på författarens stora begåfning såsom språkkonstnär som på hans starka beundran och hängifvenhet för musikens konst».

Det är icke endast en tom fras då man betecknat de nio år, från hvilka dessa tal härflyta (1864—1872) som Musikaliska Akademiens »gyllene ålder», de år, då den konstluskande hertigen förde en lyckosam spira i salar, egnade åt sången och strängspelet, då han personligen tagit akademiens ledning i sina händer, samvetsgrant följde och kraftigt lifvade hennes verksamhet samt gaf hennes fester ökad glans ej blott med sin närvaro, utan ock genom sin vältalighet.

Det är icke vår mening att här i detalj erinra om allt hvad som derunder uträttades till den svenska tonkonstens fromma. För detta ändamål må vi hänvisa till den inledande öfversigt, hvarmed utgifvaren af högtidstalen i fråga försett de anmärkningar och förklaringar till talen, som upptaga arbetets sista tredjedel. Här torde nu blott böra framhållas de väsentligaste hufvudsakerna af denna i så många afseenden minnesrika nioårsperiod af Musikaliska Akademiens mer än sekelgamla tillvaro.

* * *

Musikaliska Akademiens verksamhet hade på 1860-talet i väsentlig mån hämmats genom vissa obehagliga stridigheter mellan konstnärer och amatörer inom akademien, hvilka tvister slutligen antogo den art, att man beslöt att öfverlemnna högsta ledningen af akademiens angelägenheter till en person, som stode öfver och utom dylika tvistigheter och som i öfrigt vore egnad att föra akademien framåt på reformens bana. Akademiens enhälliga val stannade på hertigen af Östergötland Oscar Fredrik, känd som en konstluskande furste och som för öfrigt under en följd af år i egenskap af akademiens förste ledamot hedrat hennes högtidsfester med sin personliga närvaro. Det skedda valet medförde genast, hvad man visserligen förutsett, harmoni och enig samverkan åt akademiens verksamhet. Knappt hade hertigen fattat ordförandeklubban — nyåret 1864 — förr än han gaf klaven till en mängd ändamålsenliga åtgärder inom akademien. På hans initiativ åvägabragtes sålunda dessa vackra minnesfester öfver hädangångna ledamöter och associéer, åt hvilka lifsgerning akademien med så väl ord som toner egnade sin aktningsfulla minnesgård. Akademiens förhandlingar erhöilo en konstnärlig pregel och högre lyftning genom skriftliga och muntliga föredrag i rent musikaliska ämnen, samt musikillustrationer af framstående konstnärer. I sammanhang härmed framträdde, på hertigens förslag, Musikaliska Akademiens Handlingar, en värdefull musiktidskrift, hvilken fortgick i flere år med biträde af framstående pennor.

En särskild uppmärksamhet egnades koralfrågan och dess förande till ett tidsenligt mål. Likaledes här till utgick initiativet från akademiens främste styresman, hvilken vid en sammankomst 1865 framlade till diskussionsämne: »Kyrkomusikens närvarande ståndpunkt i Sverige».

Denna angelägenhet omfattades med ett desto lifligare intresse, som mer än tjugu år hade förflutit sedan den betydelsefulla koralfrågan stått på dagordningen inom akademien. Resultatet af dessa så väl muntliga som skriftliga intressanta öfverläggningar föreligger i Franz Berwalds och J. A. Josephsons förslagsvis verkställda omarbetning af Häffners koralbok (koralerna n:is 1—200). Det skulle föra oss för långt att ytterligare redogöra för alla de ändamålsenliga åtgärder, hvilka prins Oscar väckte till lif inom Akademien.

En oförtröttad omsorg egnade hertigen åt akademiens läroverk: konservatoriet, hvars reformerande och utveckling blefvo en af H. K. H:s första omsorger. Sålunda omorganiserades konservatoriet efter en af prins Oscar framlagd plan, på ett sätt som stälde det i jernhöjd med utlandets musikhögskolor. Nya läroämnen infördes i undervisningen, nyläroböcker utarbetades i olika ämnen och konservatoriets lärarekår kunde uppvisa namn sådana som Vilhelm Bauck, Herman Berens, Franz Berwald, J. van Boom, J. P. Cronhamn, T. A. E. d'Aubert, A. Gehrman, Gustaf Mankell, Ludvig och Vilhelmina Norman, Andreas Randel och J. B. Sauvlet. Konservatoriet företedde äfven bland sina alumner många sedermera framstående konstnärer, af hvilka flere jemväl utom fosterlandets gränser fört den svenska tonkonstens runor med den äran.

Sjelf uppmuntrade prins Oscar så väl lärare som elever genom sitt aldrig slocknande intresse för läroanstaltens förkofran och genom sina täta besök å lektionerna. Det behjertansvärda reformförslaget rörande ett rättvisare tillsättande af organist- och kyrkosångareplatser i riket — hvarom akademien sedermera lät utgå en verksam rundskrifvelse öfver hela landet — framstår jemväl såsom ett ojäfaktigt vittnesbörd om prins Oscar Fredriks omsigt och pietet för konservatorie-elevernars tryggade framtid.

* * *

De nio lyckliga år under hvilka Musikaliska Akademien hade förmånen ega hertigen af Östergötland till sin preses togo oförmodadt ett slut genom Carl XV:s plötsliga fränfalle. Andra och viktigare värf togo nu den nye monarkens omtanke i anspråk, och ordförande-klubban i akademien måste öfvergå i andra händer. Sjelf åtog sig H. M:t att, på akad:s framställda önskan, vara Musikaliska Akademiens beskyddare, ett värf, som Oscar II har fullgjort icke endast till namnet. En förbättrad kyrkomusik i vårt land har sålunda fortfarande utgjort föremålet för hans omsorg. Han har i sitt slottskapell uppbragt kyrkosången till ett mönster för dylik sång.

Han framlade en riksdagsproposition om en egen byggnad för akademien och hennes läroverk, han skänkte en betydande summa till byggnadens inredning och har i öfrigt genom en mängd dyr-

bara gåfvor gifvit akademien förnyade prof på sin bevågenhet. Också var det med full rätt Musikaliska Akademien å den minnesmedalj hon präglade till hågkomsten af sin forne beskyddare, prins Oscar Fredrik, inristade den enkla, men värtaliga sentensen MERITA TUA CHOR-DE SONANT NOSTRÆ.

* * *

Man torde på konung Oscar kunna lämpa de ord han uttalat om drottning Lovisa: »Han tillhör Musikaliska Akademien med bättre rätt än bördens och rangens.» Af naturen verkligt musikaliskt begåfvad, eger konung Oscar en stark, klangfull och väl skolad sängstämma, med hvilken han tillegnat sig en ganska mångsidig och omfattande repertoar. Konungen spelar jemväl piano och orgel; särskildt för det senare instrumentet hyser han stor förkärlek och behandlar det med en mindre vanlig registreringsskicklighet. Ett ypperligt orgelharmonium af Traysers fabrik befinner sig i hans skrifrum å Stockholms slott, och han försummar aldrig någon dag att spela derå. För operamusiken eger konung Oscar mycket intresse. När något märkligare operastycke går öfver vår k. lyriska scen, skall man aldrig finna den kungliga logen tom. Ofta ger konungen sjelf med sydländsk liflighet signalen till bifallsyttringarna.

Ehuru sjelf icke tonsättare, har konung Oscar nedlagt en rik skatt af lyriskt behag och musikaliskt väljud i sina skaldestycken, hvilka därför särdeles väl lämpa sig för musikalisk behandling. Också ha de inspirerat många tondiktare till intagande kompositioner: Ivar Hallström (»Blommornas undran», »Herr Hjalmar och skön Ingrid» m. m.), Franz Berwald, Israel Sandström, Carl Fredrik Ullman, för att endast nämna några.

Mätte, det är vår varma önskan, den svenska tonkonsten och dess akademi länge få åtnjuta skyddet af konung Oscar den andres hägnande spira! B.

♦♦♦

Om den klassiska konsten.*

Ur Högtidstal i Kgl. Musik. Akademien
af
Oscar Fredrik,
Hertig af Östergötland.

För den bildade människan är det icke nog att med blickarne följa dagens yttre tilldragelser eller att erfara den förbäljande stundens flygtiga intryck. Hennes sjäslif behöfver en annan näring. Om det skall rätt utvecklas och styrkas. Hennes tankar måste söka föremål af mera ovansklig art, måste ledas till områden,

* Då vi pryda årgångens första nummer med bilden af vår nu varande konung såsom tonkonstens höge beskyddare och särskildt med anledning af hans mångåriga, fruktbärande verksamhet såsom kgl. musik. akademiens preses, hafva vi velat anføra ett utdrag ur hans högtidstal i egenskap af sådan, och meddela därför ofvanstående under nämnda af oss valda rubrik, ett utdrag som ock lämpar sig väl såsom en inledning till denna vår årgång.

der det eviga likasom mera ohöljdt framträder uti sinneverlden. De finna sålunda på en gång hvila och vinning, när de riktas på det sannas, det godas och det skönas oföränderliga grundlagar, hvilkas bud väl stundom må synas svårlösta, men till hvilkas mörkaste gåtor i alla fall nyckeln blifvit åt menniskan förlänad.

»Allt går framåt», säger man. Ja väl. Vetenskapen vidgar ständigt sina forskningsfält. Industrien gör nya rön och uppnår en grad af förträfflighet, som förfäddren icke anat. Sådana framsteg ske likväl mycket sällan genom upphäfvande af förut gifna lagar, utan i allmänhet genom deras fullständiggande, genom fullkomligare tillämpning af grunder, hvilka länge sedan blifvit erkända och bestyrkta. Genom en sådan uppfattning förklaras och försonas många skenbara motsatser, och man kan af allt hjerta fröjda sig åt utvecklingen utan att därför förneka traditionens makt.

Hvad jag nu anfört gäller ock inom de sköna konsternas verld.

Det är bekant, att hvad vi kalla klassisk konst har utöfvat ett utomordentligt inflytande ej blott på vår tids konstsmak, utan äfven på dess konstteori och estetik. Från antika och klassiska tidehvarf i den ena eller andra grenen af konsten hafva vi hemtat mera eller mindre omedelbara förebilder eller åtminstone materialier och illustrationer till estetiska lagar och kategorier. Somliga hafva nu till och med hållit före, att sjelfva dessa lagar och kategorier ej skulle vara att betrakta annorlunda än såsom resultat eller derivationer af vissa konstverk, hvilka förmenas hafva lyckats tillvinna sig benämningen klassiska och såsom sådana testamentariskt sig sjelfva åt efterverlden. Ifall dessa konstverk händelsevis varit af olika beskaffenhet, så skulle alltså, enligt denna åsigt, äfven de estetiska formlagarne varit andra. Ja, ej nog dermed; genom vanans makt, genom ålderns företrädesrätt skulle de förekommit oss — därade efterkommande — alldeles lika giltiga som dem vi nu ega.

Men denna lära är förkastlig, ty den hvilat på en falsk grund. Konstens likasom skönhetsens lagar äro i och för sig eviga; de äro grundade på sakens egen natur och på människosjälens djupaste uppfattning af hvad som är skönt. Det är denna preexisterande förmåga, som gör vetenskapens forskning möjlig; det är denna från början visserligen omedvetna uppfattning, som denna vetenskapliga forskning skall förklara.

Den s. k. klassiska konsten är just därför klassisk, att hon åt de allmänligtiga lagarna förmått skänka den klaraste åskådlighet. Hon kan alltså betraktas såsom ett sanningsvittne, en skönhetskälla, såsom den förklarade idéens ljusstrålande budbärare och fullkomlighetens vittnesbörd i en ofullkomlig verld. Ofta skådar ju menniskoöga förr än menniskotanke fattar. Hvad under då, att sinliga uppenbarelser af det sköna hafva

företrätt den vetenskapliga förklaring, i hvilken symbolen dock ovedersägligen har sin rätta grund och som allena kan skänka åt densamma sin egentliga, sin varaktiga betydelse!

På både den sinliga förnimmelsens och den vetenskapliga forskningens vägar har emellertid det sköna blifvit för oss alla njutbart, spriddt välsignelse i kojor som i palats och sålunda uppenbarat sitt ursprung.

Äfven de, hvilka ej äro i stånd att från symbolens ytliga betraktande sluta sig till grunden för dess skapnad, erhålla i alla fall ett tillfredsställande stöd för sitt skönhetsinne, ett behöfligt värn mot de tillfälliga intryckens och de flyktiga tidsstämningarnas sjelfsvådiga herradöme. Genom den oemotståndligt förädlade inflytelse, som den klassiska konsten redan i följd af sin formfulländning, sin stränga norm, sitt vördnadsbjudande majestät i längden måste öfva på en oförderfvad, om ock ouppodlad själ, skördas ej blott vinst för de yttre sinnen, åskådning och motvigt emot de omvexlande modernas tyranni; aktningen för det verkligt, okonstladt sköna föder jemväl omsider denna sundare smak, som är den klassiska konstens äkta arftagare.

För den åter, som åt estetiken kan och vill ega djupare studier, framställer sig den klassiska konsten, allt ifrån de första stegen, såsom en viktig och betydelsefull utgångspunkt. Dess klara och enkla former bilda, så att säga, konstens grundlinier. De öppna forskarens ögon för det centrala och väsentliga. Han inser nödvändigheten af att först med dem känna sig fullt hemmastadd, innan han kan våga sig på att med säkerhet tyda andra tidens så mycket mera invecklade och brokiga former. De gifva honom ett sjelfständigt omdöme och en förädlad konstsmak, så att han äfven kan mera fördomsfritt betrakta och bedöma konstföreteelserna inom vår samtid. Denna förmåga är en bland de mest praktiska fördelarna af klassicitetens studium. Ty det vore ett misstag att vilja förneka, det hvarje tidehvarf, likasom hvarje folkstam, förmår åt sitt konstlif förläna en viss egendomlig prägel; det vore jemväl oförnuftigt att fordra, det de s. k. klassiska formerna skulle snörrätt och osjelfständigt följas i alla tider. Nej, den sanna konsten är fri. Endast barnslig kärlek och vördnad, icke slafviskt underkastelse, fordrar hon af dem, hvilka svurit hennes banér. Endast genom sjelfständigt arbete kunna hennes rätta belöningar ernås; endast af ett sjelfmedvetet sinne kunna de fattas, endast af ett ädelt hjerta njutas. Men den som från denna höga ståndpunkt uppfattar konsten och så egnar henne ett allvarligt och fördomsfritt studium, han skall värdigt tjena hennes ändamål, verksamt bidra till samtidens bästa och lägga en säker grund för sin konstnärssära!

Om Kristina Nilssons konstnärsskap.

Endast i Sverige men i synnerhet i Danmark och nu senast i Tyskland har Kristina Nilssons konstnärliga förmåga blifvit mycket olika bedömd. Under det att hon på ett håll blifvit utsatt för ensidigt klander, har man på ett annat endast berömmande omnämnt hennes talang, man har jemfört henne med Jenny Lind och emellanåt låtit förstå det hon till och med öfverträffade (sic) denna på sin tid så hyllade sångens drottning. Det torde med anledning deraf intressera våra läsare att erfara en känd och aktad sängarveterans åsigt om Kristina Nilssons prestationer, en åsigt som på redaktionens anmodan uttalas i nedanstående så väl för den yngre som den äldre generationen intressanta, om erfarenhet, fint omdöme och sträng ovel vittnande artikel, i hvilken han visserligen gifvit fullt erkännande åt Kristina Nilsson, men slutar med att sätta hederskransen på Jenny Linds hufvud.

Artikeln har följande lydelse:

»Första gången mig bereddades tillfälle att höra Kristina Nilsson var hon ännu helt ung, nyss från Halmstad anländ till hufvudstaden, der hon under en kort tid var inackorderad hos Franz Berwald. I musikaliskt hänseende kunde umgänget i F. B:s hus icke annat än gagna K. N., men då han äfven började sysselsätta sig med att gifva henne sångundervisning, fruktade man det han möjligen dermed kunde skada den unga flickans ännu utvecklade röst, helst han tillät henne sjunga stora arier ur Robert, Figaros bröllop med flera operor. K. N:s beskyddarinna, den talangfulla friherrinnan Adelaide Leubusen, förde därför snart sin unga protégée till Paris, der hon först under professor Massets och senare under Vartels ledning flitigt studerade il bel canto. — Sedan hon för den senare avslutat sina studier, beredde han genom sina relationer henne tillfälle att få profsjunga inför Mr Carvalho, direktör för då varande Théâtre Lyrique, som, lyckligt nog, för tillfället var i behof af en ung primadonna, och hvilken också kort tid derefter engagerade K. N. för en debutrol som Violette i operan af samma namn (den Vilseförda).

Den framgång vår landsmaninna rönt vid sitt första uppträdande på Théâtre Lyrique i Paris är särdeles märklig, i synnerhet då man besinnar fransmännens kända ömtålighet för främmande accent och att hon redan efter endast fyra års vistelse i Frankrike uppträdde på fransk scen. Efter sin debut som Violette gaf hon Donna Elvira i Mozarts Don Juan, i hvilken senare rol jag fick tillfälle höra henne. K. N:s röst var den tiden en omfångsrik (från ostruket *a* till 3-struket *e*), böjlig, frisk och tillika kraftig sopran med egendomligt skär, tilltalande klangfärg. Ehuru ännu novice på scenen, följdes hennes prestationer redan då med stort intresse. På mig anslog ej allenast den unga sänger-

skans intagande röst och rena intonation, utan jag beundrade henne dessutom därför att hon ej lätit förleda sig till detta af öfrige i operan uppträdande artister antagna, vidriga chevrotterande, ett manér som i Frankrike, tyvärr, ännu är förher-skande. Emot röstens placering o. s. v. gjorde den tiden en och annan fransk tidning icke alldeles obefogade anmärkningar. Under K. N:s besök i Sverige var jag ofta i tillfälle att så väl i konsert-salen som å teatern iakttaga de storartade framsteg hon sedan sitt första uppträdande gjort så väl i sin sång som i sitt dramatiska spel. Rösterna hade blifvit mera poserad, löpningarna voro fullare äfvensom drillen mera afrundad; en finare, stilfullare nyantering, raskhet och abandon betecknade hennes föredrag, och spelet ådagalade det hon studerat goda mönster. Det låg för öfrigt något hurtigt och en viss säkerhet i hennes uppträdande, både i konsertsalen och på scenen, hvartill framgången och ett ofta upprepadt uppträdande isynnerhet medverkat. — Men med allt detta, och ehuru K. N. är en planta, så att säga, uppvuxen i södern, skyddad för nordanvinden och som ständigt varit omgifven af Europas förnämsta konstnärer, så har det likväl ofta förefallit mig som om hennes musikaliska intuition icke så utvecklat sig, som man kunde haft anledning att vänta, i synnerhet då man besinnar den undervisning hon åtnjutit, de framgångar hon rönt och de i alla hänseenden lyckliga förhållanden, i hvilka hon tillbringat större delen af sin artistiska bana. — Konsten med sina många hjälpmedel kan väl till någon del öfverskyla bristande sjäfullhet och poesi; likväl torde icke kunna nekas att det är denna brist, i förening med en viss fransk nationalitet i uttrycket (vid föredraget af den svenska folkvisan gjorde sig detta särdeles märkbart)* som måhända mest bidrager dertill, att man mera beundrar K. N:s sång** än känner sig berörd deraf. Åtskilliga, för öfrigt i sången förekommande manér och ovanor kunde tillskrifvas ett flerårigt uppträdande med italienska operasångare. I tempo och rytm bemärktes t. ex. ej sällan det italienska skolan vidhängande manér att vid en för rösterna vacker ton till öfvermått uthålla densamma, utan fästadt afseende derpå huruvida den flytande, melodiska frasen derigenom afbrytes eller om den riktiga deklamationen dervid behörigen beaktas. Mindre märkbart var detta likväl under hennes senaste konsert-tournée, då dessutom ett särdeles vackert legato i cantabla satser, såsom t. ex. Adagio i arian »Ah perfido» och den för öfrigt konstnärligt sjungna Elsas dröm i Lohengrin, gjorde sig gällande. K. N:s rutinerade, dramatiska

* I de svenska polskor hon lifligt och med en viss humor föredrog, och der ramen, så att säga, växer ut, var deremot detta »konstnärliga» mera berättigadt att framträda.

** Hennes sång kommer mig att tänka på Huldrelåt, ytttrade, träffande nog, en konstvän då han första gången hörde K. N:s egen-domligt skära röst med sin öppna, ljusa timbre.

spel*** och i synnerhet den synbarligen beräknade, af handlingen betingade affektstegringen i de operor, i hvilka hon här uppträdde, vittnade om en viss skärpa i reflexionen, men ådagalade likväl ej att hon någonsin blifvit likasom genomträngd af det upphöjda idealet. Inspiration tycktes egentligen fattas henne, och hvad K. N:s plastik beträffar, så förekom den mig emellanåt väl hård och utan harmonisk afrundning. Man skulle för öfrigt nästan kunna säga det K. N. gifver bevis åt det påståendet, att i den mån bildningen tränger ut naturen (i stället för att ingå i och således omskapas den), minskas förmågan att se och känna i första hand. Denna för öfrigt i många hänseenden framstående sängerska har jag sällan hört kunna åstadkomma något, om jag så får uttrycka mig, organiskt helt af sångpartiet i en opera och ännu mindre i den religiösa sången, der hon hvarken kunde mäta sig med en Jenny Lind eller Louise Michaeli. Om hon ock i kortare satser genom en väl accentuerad nyantering gaf ett vackert, ofta sannt och kraftfullt uttryck åt den musikaliska frasen, förstod hon dock aldrig att så fint ciselera, att så objektivt återgifva den rätta känslöstämningen åt de olika partier hon hade att utföra, eller att så fullkomligt för åhöraren försinnliga tonsättarens intentioner, som t. ex. den djupt musikaliska Jenny Lind, hvilken, ehuru hon ej egde K. N:s omfångrika, äfven i de olika registrens gränstener jemna och kraftiga stämman, likväl »lik en meteor sväfvat fram öfver en beundrande samtid».

Båda dessa nordens näktergalar hafva genom sin sång i tvänne verldsdelar gjort heder åt det svenska namnet, och häri torde till stor del kunna sökas en verkande orsak till den storartade hyllning, som vid deras besök i fäderneslandet kommit dem till del. Bägge blefvo de af naturen rikt begåfvade, men den musikaliska begåfningen har många och olika skiftningar, likasom förmågan att tillgodogöra sig undervisning är mycket individuell. Med instrumentet, gnistan och den förvärfvade tekniken kan visserligen mycket åstadkommas, — själsens odling är det likväl som förädlar konstnären och tillika med känslans innerlighet bringar harmoni och helgutenhet i hans skapelser. En sängerska med »esprit» kan verka mycket, men har hon dertill verklig inspiration och musikalisk känsla, förenad med sann kärlek till konsten, så kan hon också uppväcka en charme, som icke »impression» med allt sitt puffande kan åstadkomma, — den charme nemligen, som icke dör bort sedan bifallsstormen tystnat utan fortlefver hos den bildade konstvännen i ett kärt, ett outplånligt minne. Och i detta hänseende stod, på sin tid, Jenny Lind med sin skapande förmåga, sin öfverlägsenhet i omdömet så högt, att hon hittills icke af svensk sängerska blifvit uppnådd, ännu mindre »öfverträffad». D.

*** Gestikulation och minspel i konsertsalongen framkallade ej beräknad effekt och ådagalade för öfrigt ingalunda god smak.

FÖLJETONG.

Webers första Silvana.

Karl Maria von Webers ungdomsopera »Silvana» ingriper i den populära komponistens lif djupare och mäktigare än som torde vara allmänt bekant: Webers första Silvana blef mästarens sista och innerligaste kärlek. Det förekommer som en underbar ödets skickelse, att den första framställarinnan af titelrollen i denna Webers opera, som bringade den första framgången på ett fält, som han några år senare skulle beherska såsom den mest firade mästaren för alla tider — att denna första Silvana var kallad att såsom den trognaste ledsagarinna i lust och nöd, i råd och dåd, tröstande och uppmuntrande ledsaga honom ända till hans allt för tidigt bäddade graf. Hvem hade kunnat säga allt detta åt den unge, lefnadsglade komponisten den tiden, då han på hösten 1810 drog in i Frankfurt för att der bringa till uppförande sin från den forna »Waldmädchen» till »Silvana» pånyttfödda opera, och den unga 17-åriga Caroline Brandt för första gången visade sig för honom på scenen i titelrollen till hans första mera betydande musikaliskt-dramatiska verk! Weber hade redan genomvandrat ett godt stycke af det tyska fäderneslandet, vid sina ännu ej fyllda 24 år redan upplefvat ganska mycket och — äfven älskat. Det glada vinstandet i Wien, de ledsamma och lustiga dagarne i Stuttgart, tiden för sträfvan och studier i Mannheim och Darmstadt — de lågo bakom honom, och under instuderandet af hans opera i Frankfurt sysselsatte honom redan andra kompositioner, likasom förberedelser till nya konstresor, som måste föra honom vidt omkring, till nya framgångar, men ock till nya strider och sorger.

Nu sysselsatte honom så planer af alla slag, att den unga framställarinnan af hufvudrollen i hans verk ej förmådde mer än i förbigående fångsla honom, hvartill äfven kom, att han på Frankfurts scenen i Margarethe Lang återfann en gammal kärlek, för hvilken han i Stuttgart begått så många dårskaper. Det oakadt väckte Caroline Brandt hans stora uppmärksamhet; hon öfverraskade honom, och att det intryck hon gjorde på honom måste varit mera ovanligt och varaktigt bevisas deraf, att tre år senare, då Weber var operadirektör i Prag, konstnärinnan från Frankfurt var den första han kallade till Prag och engagerade för det nya tyska operaföretaget derstädes.

Caroline Brandt var född d. 19 nov. 1796, dotter till tenoristen och konsert-gifvaren Brandt vid kurfurstliga kapellet i Bonn, alltså en kollega till Beethovens fader (i gamla kurfurstliga hofkalendern också kallad »Biethoven»). Redan som åttaårig flicka beträdde hon scenen såsom den lilla Salome i Kauers »Donaunymfen» och »upphörde ej (enligt Max Maria v. Weber) att från den stunden förtrolla publiken». Efter fransmannens infall i

Rhenländerna lemnade hennes föräldrar Bonn och slog sig förmodligen ned i Ballenstädt, ty der erhöi Caroline sin första undervisning. Hela familjen drog sedan fram genom Tyskland från scen till scen. I München studerade den unga flickan för den berömda lärarinnan i scenisk konst fru Renner, och 1810 erhöi Caroline, 17 år gammal, fast engagement i Frankfurt. Hon måste ha varit en mycket talangfull och mångsidig konstnärinna efter hvad Max Maria von Weber (hvars moder hon skulle blifva), yttrat om den första framställarinnan af Silvana: det var »den lilla leende, täcka Caroline Brandt, hvars nymfartade växt, hvars lilla fot och graciösa rörelser kom en att beklaga det hon ej blifvit dansös; hvars älskvärda tokroghet, trohjertade käckhet och blygsamma koketteri i skådespelet gjorde det önskvärdt att denna finess och detaljerade framställningskonst ej måtte lida något men af hennes användande i operan, under det hennes sympatiska, höga sopranstämma, som var förträffligt utbildad, hennes rika repertoar gjorde henne så lämplig för operan». Caroline Brandt var alltså som konstnärinna i besittning af flere egenskaper än som fordrades för återgifvandet af »den stumma skogsjungfrun» Silvana.

Webers opera gjorde lycka i Frankfurt första aftonen, trots bristfälligt återgifvande. Sedan gafs »Silvana» på flere tyska teatrar, men en sådan framställarinna af hufvudrolen, som Caroline Brandt, fanns ingenstädes, ej en gång i Berlin 1812, der demoiselle Maas ändock skall hafva dansat och spelat titelrolen »ganska uttrycksfullt». Sin första och bästa Silvana återsåg Weber först fyra år efter uppförandet i Frankfurt, när Caroline Brandt d. 1 jan. 1814 debuterade i Prag.

Den unge, lefnadsfriske konstnären var då fjättrad af en kokett f. d. dansös, då skådespelerska, Therese Brunetti, och det var Caroline Brandt som genom trollmakten af sin älskvardhet, sin hjertvinande och tilldragande enkelhet och huslighet ryckte honom upp ur en själsvånda, som skulle ha störtat honom i förderfvet. Den 15 sept. ofvan nämnda år spelade och dansade Caroline äfven i Prag titelrolen i Webers »Silvana» under största bifall, och några månader derefter, d. 15 jan. 1815, begärde mästaren hennes hand. Men först d. 4 november 1817, sedan Weber i början af samma år tillträdtt sitt nya embete som ledare för den tyska hof-operan, hvilken var under bildning i Dresden, skulle han få hemföra Caroline såsom sin älskade hustru.

Så hade då verkligen hans första Silvana blifvit hans sista och verkliga kärlek, och med henne hade mästaren vunnit sin skönaste lycka. På allt sätt stod hon honom bi, trogen och älskande, deltagande och rådgifvande, ända tills, allt för snart, under natten mellan d. 4 och 5 juni 1826 (i London) döden beröfvade henne och hennes barn den bästa make och fader och den musikaliska konsten

en af de största, mest firade mästare, som någon tid kan uppvisa.

Caroline öfverlefde den store döde i 26 år; den 23 september 1852 afled hon i Dresden, för att der ofvan återförenas med den, som hon under sin lefnad älskat mer än allt annat här på jorden.

Anmälan.

Svensk Musiktidning upplefver med detta år sin 6:te årgång. Red. vill då i detta första nummer uttala sin tack till alla dem som genom prenumeration, rekommendation, bidrag m. m. visat sitt intresse för tidningen och hoppas framgent på den musikaliska allmänhetens understöd till upprätthållande af densamma. Red. skall med ospard möda fortfarande söka tillfredsställa prenumeranternas berättigade anspråk och göra tidningen läsvärd genom möjligast fullständiga redogörelse för händelserna inom musikverlden, genom erbjudande af en musikbildande och underhållande lektyr. Upprätthållandet af en musiktidning hos oss, såsom i andra kulturländer, borde vara en hederssak för vårt musikaliska land, men har alltid visat sig svårt. Red. skall ej förtröttnas i sin sträfvan härför och utbeder sig våra musikvänners bistånd till ökad spridning af tidningen, hvilket är nödvändigt för hennes fortvaro.

Goda litterära förmågor (den kända sign. A. L. m. fl.) äro för tidningen att påräkna för detta år, och såsom **musikpremie** kommer fram på året att till helårsprenumeranter utdelas en samling **melodiösa** (ej svåra) **Pianostycken af Adr. Dahl**, (*Romans*), (*Humoresk*), (*Perpetuum mobile*), (*Aftonstämning*), (*Triumfmarsch*), hvilka stodo närmast att blifva prisbelönta vid vår sista pristäflan. Om prenumerationen å tidningen ökas i nödig grad, har Red. för afsigt att innan årets slut börja utdela till tidningens prenumeranter ett **musikalbum**, innehållande **vackra**, ej svåra, **pianostycken och sånger** af förtädesvis svenska tonsättare, skolande till ett derpå följande år musikpremien utgå i denna form.

Denna årgång kommer bland annat att innehålla: uppsatser om **Beethoven**, med ett ovanligare **porträtt från yngre dagar**, om **indianernas musik**, om **musikens historia**, uppgifter på **god piano- och sångmusik**, **instruktiva och belletristiska** artiklar m. m.

Tidningen utkommer i 20 nummer, nämligen den 1 och 15 i hvarje månad, utom Juli och Augusti, samt kostar 6 kr. pr. år, 30 öre pr. lösnummer. Annonspriiset är 20 öre petitraden, dock lemnas **betydlig rabatt** åt dem, som önska disponera ett visst utrymme för hvarje nummer under längre tid.

Vördsamt anhålles att **prenumeration** måtte verkställas så snart som möjligt, i Stockholm direkt hos

Svensk Musiktidnings Expedition, (Klara Vestra Kyrkogata 19), hos **A. d' Aubigné, Gustaf Adolfs torg 8**, i musik- och bokhandeln eller å större tidningskontor. För landsorten direkt hos **Expeditionen**, annars **helst å posten** (med postanvisning) eller i bokhandeln.

Se vidare annonsen å sista sidan.

För att spara besväret vid prenumerationens förnyelse skicka vi nu, liksom förr, årgångens första nummer till förra årets prenumeranter med anhållan att de, som **icke** vilja fortsätta prenumerationen, tillkännagifva detta åt budet eller å tidnings-expeditionen **före** andra numrets utkomst. **Senast** när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som icke prenumerera för detta år; af dem, som ännu fortsätta deremot, torde då **till budet prenumerationen mot qvitto** erläggas. Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig prenumerationen, anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.

Redaktionen.

Musikpressen.

Elkan & Schildknecht har till julen utsänt Pianistens Julalbum som i elegant utstyrel innehåller 12 värdefulla och lätt utförbara pianostycken af Fuchs: »Vid Juletid», »Jultomtarnes ringdans», »Slummersång», Spindler: »När sol går ned», »Myggdansen», Glinka: »Nocturne», Riemann: »Adagio religioso», Scharwenka: »Gavott», Gluck: »Balettmusik», Merkel: »Aquarel», Desormes: »Ninon-mazurka», Hartmann: »Serenad». Det mycket rekommendabla häftet kostar blott 2 kronor.

— Bengzon, Ferd.: »Tre sånger för en röst vid piano», (pris 1 krona), tillegn. baron Alex. Rudbeck: »När dagens sol har slocknat», »Dold förening», »Det vet ingen». Den sista af dessa är mycket stämningsfull och enkel till melodi och harmoni, samt går i höjden endast till e (de andra till f) och sålunda passande för de flesta röster.

På Abr. Hirsch's förlag utkom nyss före julen 2 samlingar, den ena, »Barnens nöjen under vinteraftnarna», danser, sånger och lätta pianostycken, kan med skäl rekommenderas åt unga musikidkare. De vackra sångerna utgöras af Josephsons »Morgonen», Kjerulfs »Nu är det qväll» och »Vaggvisa för dockan», lätta, men lågt satta. Till menuetten af Mozart kunde ha bifogats hvarur den är tagen liksom vid prestot ur B-dur-symf. af Haydn. Sådana transkriptioner och populariseringar som Andantets ur Beethovens Ass-dur sonat kunna vi ej rätt godkänna. Mästerstycken af sådan rang böra ej bortfuskas; de kunna gerna reserveras till mera framskriden ålder än barnets.

Den andra, »Marsch-Album» innehåller 10 bekanta marscher: Mendelssohns Bröllopsmarsch ur »Midsommarnattsdrömmen», Rakoczy-M., Turkisk M. af Beetho-

ven ur »Athens Ruiner», Björneborgarnes Marsch, Sörgmarsch af Chopin, »Vakten kommer» af Gretry, Carl XII:s fältmarsch, Finska rytteriets M., Ungersk M. af Schubert, »Den lustige Michel» af Horny (med ord). Dessa marscher klinga fylligt och äro dock ej svårspelta. Den bekanta Chopin-marschen är för lättare utförande satt i A-moll i st. f. B-moll. Den sista marschen borde hellre ha intrangerats i en samling operett-marscher eller »lustiga visor» än afslutat denna annars väl valda samling, som säljes till det billiga priset af 1 krona.

Bland Abr. Lundquists nytgifna saker, som i förra numret uppräknades, vilja vi särskildt fästa uppmärksamhet vid Nic. v. Wilms vackra »Zehn Charakterstücke» och »Vier kleine Tonstücke», af en allt mer bekant och värderad komponist. — Behrs »Album» i lättaste arrangement, ett innehållsrikt häfte till 2 kronor, är ock mycket användbart för elever.

Emil Sjögrens Erotikon (5 piano-stycken, prisbelönta) och Auf der Wanderschaft (6 Phantasiestycken, Op. 15) samt Em. Sjögrens och Lange Müllers Vier Clavierstücke über das motiv B—H. anmälas ganska fördelaktigt i »Neue Berliner Musikzeitung.» »Hos ofvannämnda komponister», heter det, »finner man ej blott samma sträfvän att i melodi och harmoni förläna sina skapelser en nordisk, fosterländsk kolorit, man finner ock hos dem samma apathi mot det vanliga, triviala, fast också mer eller mindre jagt efter originalitet. Framför allt hafva Sjögrens kompositioner väckt vårt intresse, emedan i dem uttrycker sig en liflig, skimrande fantasi, som hvarken förefaller ottyglad eller sjuklig. Hvad herr S. säger är friskt och sundt, hvarken trivialt eller sökt, uttryckssättet är också prägnant och begripligt samt svarande mot tankarne. Enskilda nummer af Erotikon vittna om framstående poetisk uppfinningsförmåga och känsla, så att vi i herr S. tycka oss se en skandinavisk Jensen. Liksom den senare förstår ock han att fångsla örat genom väljudet i sin klaversats.» Om de 4-händ. kompositionerna yttras: »Herr Lange Müllers och Sjögrens originella kompaniskap finner sannolikt sin förklaring i bådas gemensamma beundran af ett par damer, hvilka namn i sina initialer lemna det nämnda motivet Hvar och en af komponisterna har lemnat 2 väl arbetade och om god uppfinning intygande stycken, bland hvilka N:o 1 och 4 af herr Sjögren mest tilltala oss.»

Carl Warmuth, kgl. hofmusikhandlare i Christiania har utsändt sin Musikförlagskatalog, innehållande det väsentliga af norska komponisters arbeten. Den innehåller en hel del intressanta verk och tillsendes gratis en hvar, som utbeder sig densamma, franco.

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern.

Dec.

16. Auber: *Fra Diavolo* (Fra Diavolo, Lorden, Lorenzo, Mathéo, Giacomo, Beppo: Herrar Sellman, Ohlsson, Rundberg, Bröderman, Janzon, Dahlgren; Pamela, Zerlina: Fru W. Strandberg, Fru Edling).
18. Rossini: *Wilhelm Tell* (Tell, Melchta, Fürst, Gessler, Ruodi: Hrr Lundqvist, Sellman, Strömberg, Grevillius, Bröderman; Mathilda, Hedvig, Jemmy: Frkn. Ek, Wellander, Fru W. Strandberg).
20. Auber: *Den stumma från Portici* (Masaniello, Alfonso, Pietro: Hrr Sellman, Rundberg, Strömberg; Elvira: Frk. Strandberg — Fenella: Frk. Westberg).
26. *Vermålingarne*, musik arr. af A. Randel (Anna, Erik: Frk. Sundqvist, Hr Lundmark).
- 27 (kl. 1.30). *Vermålingarne*.
- 27 (kl. 7). Bizet: *Carmen*.
- 29, 31. *Vermålingarne*.

Dramatiska Teatern.

30. Mehul: *Målarerna och Modellerna* (Cerberin, Stålsporre, Bryngel, Pelle Jonson Krycka, Emilie: Hrr Janzon, Sellman, Sandstedt, Dahlgren, Frk. Karlsohn).

Nya Teatern.

- 15-17, 19, 21, 25, 30. Lortzing: *Vapensmeden* (Stadinger, Riddaren Liebenau, Ridd. Adelfhof, Väpnaren: Hrr Gründer, Ringvall, Gardt, Wideen; Marie, Irmentraut: Frkn. Sjöberg, Friberg).

Södra Teatern.

- 15, 17, Hervé: *Kosackflickan* (Furst Gregor Machinskoff: Hr G. Bergström; Furstinnan Anna: Frk. A. Petterson).
27. " (42 och sista ggn).
- 16, 18, 20, 21. Lecocq: *100 jungfrur* (Gabrielle: Fru Östberg).
- 19, 22, Hervé: *Lilla Helgonet* (Denise de Flavigny: Frk. A. Petterson).
- 26 (kl. 1.30). " (128:de ggn).

Musikaliska Akademien.

25. *Stockholms Allmänna Sångförenings konsert* (dir. Edgren).

Kgl. Stora Teatern kommer denna månad att gifva Wagners »Rienzi», hvilken opera kan betraktas såsom en nyhet, då densamma nu återupptages efter mångårig hvila. Vid den förestående repisen af denna opera äro partierna sålunda fördelade: Rienzi hr Sellman, Irene frk. Ek, Stefano Colonna hr Strömberg, Adriano frk. Wellander, Paolo Orsini hr Lundqvist, Raimondo hr Grevillius, Baroncelli hr Rundberg, Cecco del Vecchio hr Sellergren och en Fridshärold frk. Karlsohn. Operan uppfördes här första gången 1866, då man fick höra Tichatschek i titelrollen, och senast den 9 nov. 1870.

Efter »Rienzi» kommer Stora Teaterns första nyhet för spelåret att gå öfver scenen, troligen i slutet af januari. Denna är Siegfried Salomans komiska opera i 3 akter »Diamantkorset», med text af Thomas Overskou, och rolbesättningen i denna är bestämd sålunda: Kurakoff, rysk general, hr Sellergren; Vilhelm Stauff, kapten i preussisk tjänst, hr Lundmark; Thérèse, hans syster, frk. Karlsohn; Gigoti, direktör för en lindansartrupp, hr Janzon; Zephyrine, fru Edling, alternerande med frk. Anderson, samt Baduto, hr Lundqvist, båda tillhörande Gigotis trupp. Handlingen, som föregår i Schweiz 1814, är ganska liflig och roande; om musiken

kunna vi ännu ej yttra oss af egen erfarenhet i saknad af partitur eller klaverutdrag, men efter operans uppförande i Tyskland omtalas densamma med loford af musikkritiken. Operan, som först uppfördes i Köpenhamn, gick sedan öfver flera tyska scener, såsom i Berlin, Leipzig, Kassel och Stuttgart och är väl det första nordiska operaverk som banat sig väg i utlandet. Då det torde vara af intresse att höra hvad den nogräknade tyska kritiken kan hafva haft att säga om detta verk, anför vi följande ur Fr. Brendels »Neue Zeitschrift für Musik» från tiden för operans uppförande i Berlin:

»På flere år har ingen ny opera givits här i Berlin, som utmärkt sig för större talang och grundligare arbete än »Diamantkorset» af Siegfried Saloman. Komponisten rör sig med lätthet i de svårare musikaliska formerna, texten är intressant och tacksam för komposition, musiken är själfständig i uppfinningen och karakteristisk, företrädesvis i de fyra hufvudrollerna.» Bland operans musiknummer framhåller denne kritiker i första akten: den vackra duetten, Gigotis komiska aria och quartetten mellan Thérèse, Vilhelm, greffen och Gigoti. I andra akten: duett, romans och Gigotis visa; i tredje akten: Badutos sång, septett och oktett samt den originella zigenarvisan. Vi afvakta med nöje operans uppförande på vår scen med de goda förmågor, som uppbära hufvudrollerna, och äro nyfikna att erfara hvad intryck detta nordiska verk nu skall göra hos oss. Vårt eget omdöme skall i sinom tid här meddelas.

Samtliga teatrarna hafva under julhelgen gjort goda affärer. Dahlgrens gamla rolige folkkomedi »Vermålingarna» har äfven i år visat sin stora dragningskraft. I Annas och Eriks roller skördade frk. Sundqvist och hr Lundmark lifligt bifall; likaså hr Bäckström såsom Löpar-Nisse. Juldagen hade Allmänna Sångföreningen en talrikt besökt soaré å Musikaliska Akademiens stora sal. Denna var dess 10:de Juldagskonsert. Den tillämnade matinéen i Berns Salong, som annonserats till Juldagen af Berndt-Tournéen, måste på grund af sjukdomsfall inställas.

Från in- och utlandet.

Musik-konservatorium. Höstterminen afslutades den 15 dec. Under terminens lopp hafva följande examina aflagts:

organistexamen af Karin Höjer, Emil Johansson, Sigfrid Laurin, Anton Lundin, Viktor Selander och Anna Westermblom;

kyrkosångareexamen af Johanna Kock samt examen för behörighet till musikdirektörstjänst vid militärkorps af Axel Bergström.

Följande stipendier hafva utdelats:

Hebbes stipendium: Erik Borgstedt; *Kuhlaus*: Terzetta Winge; *Kuhlaus arfvingsars*: Martina Johnson; *Lindströms*: Carl Kihlman; *Netherwoods*: Nils Gilljam; *v. Booms*: Elin Strandberg; *Händelska stipendiet*: Felix Körling; *Ellen Bergmans*:

Marie Louise Juel; *Mänkells*: Gustaf Pettersson; fröken *Hedvig Kuhlaus gifva*: Karl Johannesen.

Öfriga stipendier samt gratifikationer tillföllö Hedvig Bergström, Anders Blix, Sven Broman, Gustaf Carlsson, Otto Edberg, Melcher Ekblom, Carl From, Emil Johansson, Nina Löwenadler, Ernst Nilsson och Hilma Sundel.

Bergs jeton, bestämd för elever i orgelklassen tilldelades Karin Höjer.

Musikuppvising. Med Svea lifgardes musikkårs elev- och harmoniklasser förrättades i dec. årsexamen inför sekundchefen öfverste Björnstjerna.

Undervisningen, öfver hvilken musikdirektören vid regementet J. W. Kjellberg har öfverinseende, är för eleverna så anordnad, att hvarje hautboist anförtros instruera en eller två elever, hvarjemte alla eleverna två gånger i veckan af musikdirektören öfvas i samspel med hvarandra samt en gång i veckan med harmonisterna.

Efter examens slut tackade öfverste Björnstjerna direktör Kjellberg och kåren för de vackra framstegen samt för det goda uppförande som alla visat.

Härpå dels befordrades åtskilliga till högre grad, dels omnämndes åtskilliga så väl harmonister som elever för särskildt visad flit och nit.

Ett porträtt af fru Louise Michaëli som Nattens drottning, af friherrinnan Adelaide Leuhusen utfördt i olja efter fotografi, öfverlemnades på julaften till k. teaterdirektionen, förärdt af sängerskans lärare, hr Isidor Dannström. Porträttet har redan fått plats i Stora teaterns foyer i samlingen af hädangångna lyriska artister, bland hvilka Louise Michaëli i lifstiden intog ett så framstående rum.

Svenska musikens fader, några anteckningar om Johan Helmich Roman (1694—1758) af *Frithiof Cronham* är titeln på ett litet nyss inom enskilda kretsar fördeladt s. k. raritetsstryck (om 50 ex.). Broschyren är ett separataftryck från författarens anmärkningar till prins Oscar Fredriks högtidstal i Musikaliska Akademien.

Musikens vänner heter ett af damer bildadt sällskap i Göteborg, hvilket kan tjena till efterföljd i flere af våra städer. Sällskapet bildades i dec. 1883 af tre unga musikalskarinnor, frökn. A. och M. Lönegren samt A. Törnström med ändamål att samla en fond till understöd dels åt yngre begåfvade musikelever för vidare konstutbildning vid in- eller utländskt konservatorium, dels åt äldre sådana, som behöfde och förtjenade hjälp. Sällskapet konstituerades i jan. året derpå och samlas en gång i månaden, hvarvid utföres musik och förfärdigas arbeten, som försäljas å den bazar, som sedan anordnas för riktande af fonden. Sällsk. tillställer också en musiksoaré hvarje vår för samma ändamål, och ledamöterna betala inskrif-

nings- och årsavgift af 3 kr. Dessa bazarer och soaréer hafva varit mycket besökta, och sällskapet har nu efter knappt 2 års tillvaro samlat en fond af omkr. 3,000 kr. Till hedersledamöter har S. invalt Fru Ida Basilier Magelsen, fröken Elfrida Andrée och Teresina Tua.

Venersborgs Musiksällskap hade den 10 dec. en soaré, hvars musikprogram upptog följande nummer: Ouv. till »Hebriderna» af Mendelssohn (à 1/m.), »Förgät mig ej», sopransolo af Mattei, och »Elverskud» af Gade.

Arma Senkrah, den utmärkta violinvirtuosen, kommer nästk. Mars att konserter i Stockholm efter att hafva biträd på 3:e filharmoniska konserten i Köpenhamn.

Kristina Nilsson har, enligt hvad som berättas i »Musical Herald», nu äfven uppträd som författarinna med en uppsats »Om de goda och dåliga metoderna vid sängundervisning», införd i en ansedd amerikansk tidskrift och signerad med hennes namn. Uppsatsen lär vara af mycket intresse, ehuru ett förlingsarbete af helt och hållet didaktiskt innehåll.

Alma Fohrström skall i nov. — april göra en tournée i Amerika med impresarion Mapleson. Från juli 1886 är hon engagerad vid Coventgarden i London.

Köpenhamn. Verdis »Aida» som första gången gafs å den kungliga teatern d. 4 sistl. Oktober, har blifvit väl emottagen af publiken härstädes. Aidas rol innehades då af fru Keiler, Amneris af fröken Dons och Radames af herr Törsleff, hvilka senare, som bekant, äro nybörjare på scenen. Vid tredje föreställningen sjöng herr Justrau Radames parti. Den egyptiske konungens parti innehades af herr Lange, den etiopiske konungens af herr Simonsen.

London. Den tyska operasäsongen började här den 23 nov. och kommer att räcka 13 veckor. Wagners flesta operor stå på repertoaren, dessutom Drottningen af Saba, Gioconda, Aida, Carmen, Judinnan, Faust och flera andra bekanta operor af Meyerbeer m. fl.

Paris. Opéra Comique's första nyhet lär blifva Coquards »Le Mari d'un jour» eller ock Lecocqs »Plutus». Komponisten till den senare genomgick d. 11 dec. sitt partitur för artisterna vid nämnda teater och vann »grand succès». Repetitionerna till densamma skulle genast börja. Personerna i den äro Carion, Xinthias, Plutus, Xelson, Crémyle, Myrrha, La pauvrete och Praxagora.

På Bouffes-Parisiens gifves en komisk opera »Béarnesiskan» med text af Leterrier & Vanloo, musiken af en ung musiker André Messenger, som med detta verk genast intagit ett framstående rum bland nutidens tonsättare. »Figaros»

nogräknade kritiker anser till och med musiken höra till det mest intagande, som på lång tid förekommit inom operettens område.

— Circle artistique et litteraire vid Rue Volney förbereder en operett, »Le baron Frick», för sin scen; libretton är skriven af Depré och Clairville jun., musiken af samtliga komponisterna i sällskapet — Saint Saëns, Joneières, Wormser, Guiraud, Chaumet, Pfeiffer, Duvernoy m. fl., hvilka genom lottning fått sig särskilda nummer tilldelade att komponera.

Wien. Massenets »Cid», som nyss med framgång gjort sitt inträde på Stora Operan i Paris, lär redan i början af detta år komma att gifvas å hofoperan härstädes med fru Lucca i Ximenes parti.

Berlin. Den berömda tenoren Tamberlik har ej gjort någon lycka vid sitt uppträdande på första elit-konserten i »Wintergarten». Konstnären, som första gången lät höra sig i Berlin, är med sina 65 år på nacken endast en ruin af sin storhet, säger man. Också lemnade han Berlin genast efter första konserten, ehuruval publiken af pietet mot hans namn mottog honom med hedersbetygelser.

Dresden. Sophie Brajnin, en ung sängerska med särdeles vacker röst, elev af fru Marchesi, har blifvit engagerad vid hofoperan. Fröken B. är polska och har förut under ett par år tillhört scenen i Milano, Verona och Messina.

Petersburg. Pauline Lucca, som snart tyckes ha blifvit återställd efter sitt insjuknande i Charkow på väg till Petersburg, har nu med entusiastiskt bifall konserterat i den ryska hufvudstaden. Mierzwinski, den nu så uppburna tenoren, uppträdde tillsammans med henne och blef ej mindre hyllad.

Köln. Joneières opera »Johan af Lothringen» gafs här, första gången i Tyskland, d. 26 nov. och hade lysande framgång. Musiken är talangfullt skriven och lättfattlig, men karakteriseras såsom »eklektisk med kraftställen i Verdis och Meyerbeers stil». Libretton lär vara af spännande innehåll.

Hans von Bülow har nu definitivt erhållit sitt afsked såsom hofmusikintendent i Meiningen och tänker upprätta ett institut »för högre pianospel» i Berlin. Han konserterade i Petersburg vid midten af december månad.

Stuttgart. Intendenten Werther har upptäckt en ny hjeltetenor, hvilken under hela 15 år tjenstgjort i härvarande operakör. Den nya stjernan — hans namn är Baluff — har nyligen i Manricos rol gjort furore genom sin ypperliga röst och sitt vackra sångföredrag. Han har genom sin debut vunnit engagement på 3 år.

Leipzig. Stadtteatern har nyligen bjudit på en gammal nyhet nämligen Cherubinis »Medea» —dennes mest storartade och betydande operaskapelse. Direktionen har härmed gjort sig konstvännerna så mycket mer förbundna, som denna opera nu mera ej gerna kan blifva någon kassapjes.

München. Perfalls opera »Raimondin» har, efter ny omarbetning, under namnet »Melusina» åter upptagits på hofoperan och vunnit lifligt bifall.

Halle. Universitetets musikkdirektör Dr Robert Franz har erhållit afsked och får åtnjuta sin fulla lön i pension.

Barmer. Såsom novitet har här givits Flotows »Indra» med lysande uppsättning och under stort bifall.

Dödsfall.

Nohl, Ludvig, professor, musikskriftställare f. 1831 i Iserlohn, † i Heidelberg d. 16 dec. Han gjorde sig först (1864) och mest bekant genom sin biografi öfver Beethoven, på hvars födelsedag han, eget nog, gick ur tiden. N. utbildade sig först till jurist och verkade såsom sådan en kort tid, men vände sig sedan till musiken, som han studerat under Dehn i Berlin medan han vistades der vid akademien. Han slog sig 1860 ned som privatdocent i Heidelberg, blef 1865 e. o. professor i München, flyttade 1868 till Badenweiler och kom 1872 åter som privatdocent till Heidelberg samt blef 1875 docent vid Polytechnicum i Karlsruhe. Utom Beethoven-biografien i 3 band har N. utgivit »Mozart Leben», »Musikerbriefe», »Beethoven, Liszt und Wagner»,

»bref af Beethoven och Mozart», »Beethoven» och likaså »Mozart, nach Schilderungen seiner Zeitgenossen» (1880).

Seifriz, Max, musikkdirektör vid hofoperan i Stuttgart, † derst. d. 20 dec. S. var född 1827 i Rottweil (Württemberg), blef 1854 hofkapellmästare hos fursten af Hohenzollern-Hechingen och verkade såsom sådan mycket för den »ny-tyska riktningen». Efter furstens död kom han 1869 till Stuttgart. S. har skrivit flere symfonier och Ouverturner, musik till »Jungfrau von Orleans», manskörer m. m. och vid derv. konservatorium föreläst öfver musikens historia och estetik.

I följd af de många helgdagarne och expeditionen af musikpremien för 1885 har tidningens utgifvande blifvit fördröjd, hvilket torde benäget ursäktas.

Z. Hæggströms Förlagsexpedition.

Ur en svensk tonsättares lif, minnesteckning

öfver

J. A. Josephson,

af

N. P. Ödman.

1:a häftet. Pris 2 kronor.

»Man får genom denna bok den klaraste bild af Josephsons inre lif, på samma gång denna är af den mest tillfredsställande art. Utgifvaren har förstätt att med lätt hand utvälja det bästa och sammanbinda det till en verkligt skön minneskrans.»

(Sv. Dagbladet.)

Svensk Musiktidning 1886

utgifves efter samma plan som förut, försedd med **porträtter, notillustrationer och musikpremie** af värdefull, lätt utförbar pianomusik. Pris **6 kr.** för hel årgång (20 nummer), **30 öre** pr lösnnummer. Premien tillfaller blott helårsprenumeranter. Prenumeration sker i Stockholm å tidningens **expedition: Klara Vestra kyrkogata 19, hvarifrån den hemsändes**, hos **Al. d'Aubigné, Gust. Adolfs torg 8** samt hos hrr musik- och bokhandlare eller å de större tidningskontoren; för landsorten **hålst å posten** eller i bokhandeln. Annonspriset är **20 öre** petitraden; betydlig rabatt lemnas för stående annons i flere nummer.

Frans J. Huss.

Redaktör och utgifvare.

Presentkort å tidningen finnas att tillgå.

SVENSK MUSIKTIDNING 1885 i elegant band jemte **prisbelönt musikpremie** »Skuggor och dagar», pianostycken af **Rich. Andersson**, säljes till 8 kr. hos **Al. d'Aubigné, Gust. Adolfs torg 8**, der äfven **eleganta lösa permar** få köpas till 2 kronor.

Prenumerantsamlare, som till tidningens expedition i Stockholm insända liqid för minst 5 exemplar, få räkna sig till godo **10 % provision** eller 1 exemplar af tidningen; för 10 exemplar och deröfver lemnas **20 % provision**.

Pappershandel

är öppnad af undertecknad

i

N:o 8 Gustaf Adolfs Torg N:o 8

(f. d. Huss & Beers Musikhandel).

Alex. d'Aubigné.

SIGNE HEBBE

meddelar fortfarande undervisning i **sång och föredrag, dramatik och plastik** samt **rolers instudering** om anmälan göres Onsdagar och Lördagar mellan 11 och 12.
Sturegatan 24.

Herrar Bokhandlare!

i landsorten

som ännu ej redovisat för Svensk Musiktidning 1884, torde ofördröjligen lemna redovisning och liqid till

*Svensk Musiktidnings Expedition,
Stockholm.*

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinnliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: Sturegatan N:o 36.

Intressant boknyhet.

OSCAR II:s

Högtidstal

i Musikaliska Akademien.

Utgifven af

Frithiof Cronhamn.

Pris: häftad 3. Kr.; eleg. inb. 5 Kr.

INNEHÅLL: Oscar II (med porträtt). — Om den klassiska konsten. — Om Kristina Nilssons konstnärskap. — Följetong: Webers första Silvana. — Svensk Musiktidnings prenumerationsanmälan. — Musikpressen. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.